

THIERRY DELOBEL : « SE SENTIR PLAN AMB SE-METEIS PER CONÈISSER L'AUTRE »

Micrò en man, Thierry Delobel, president de la FLAREP, al collòqui de 2014 que se debanava en Corsega. (DR)

Identitat e alteritat, doas nocions que pòdon pas que caminar amassa. Aquò se deu comprendre lo mai d'ora que siá. Serà la tematica del collòqui de la FLAREP del 21 al 23 d'octobre a Montpelhièr.

Pel president de la FLAREP, lo basc Thierry Delobel, la causida d'aquel tèma podiá pas tombar melhor, compte tengut del context de crisi que vivèm. « *Amb aquel subjècte, sèm dins l'actualitat brutlanta mas podèm tanben prendre de nautor* » çò nos a dit. La societat francesa patís aqueles problèmas identitaris de faison encara mai dolorosa puèi que lo principi d'egalitat dels ciutadans sembla a còps l'uniformitat.

Las temptativas d'escafament de las diferéncias servisson pas qu'a alimentar los populismes e la radicalizacion. Los ensages d'atenuacion de las diferéncias socialas coma per exemple las zònas d'educacion prioritària an pas foncionat. Pièger : an accentuat lo mal que devián sonhar puèi qu'a la basa devián èsser provisòrias. E mai que sempre, avèm besonh d'una educacion activa, organizada

e rica pels enfants que frequentan los establiments escolars.

Per çò quès de las lengas ditas regionalas, an clarament un ròtle a jogar se òm vòl calmar lo jòc e reglar de problematics tan sensibilas coma aquesta, de faison serena. Pel president Delobel, lo messatge es clar : « *se cal sentir plan amb se-meteis per aver enveja de conèisser l'autre* ». L'escòla publica, amb sas filièras bilingüas pòdon far passar aquel estat de fait tot simple al prèp dels escolans. Lo camin foguèt long dins un sistèma que se vòl egalitari mas qu'escapa pas a la dobla velocitat. Aquò foguèt doncas pas simple d'integrar las lengas dins lo sector public d'educacion e, segon Delobel, aquò venguèt primièr de la societat civila. « *Las primièras iniciativas foguèron militantas, ciutadanas, transgressivas, se pensam a las Ikastolak, a Diwan o encara las Calandretas, çò nos a dit, cal far prendre consciéncia al nivèl [exagonal] de l'importància culturala, sociologica e economica de las lengas. La descobèrta de l'entorn immediat permet als enfants de descobrir lor multiculturalisme e de se l'apoderar* ».

Avèm agut mantuns còps l'escasença de demostrar las diferéncias de tractament... Foguèsse pas qu'au nivèl mediatic se pensam a las regions ont los mèdias publics prepausan un volum d'emissions mai o mens important en lengas ditas regionalas. Dins l'encastre de l'Educacion nacionala,

Thierry Delobel pren dos païses a de lègas l'un de l'autre per çò quès de la reconeissença. « *Per ieu, los Còrses an un percors quasi perfèit, çò nos a dit, assumisson lor identitat e an capitat a impausar lor sistèma d'ofèrta generalizada jos las meteissas leis republicanas. Los programas se fan d'alhors en ligason directa amb lo Rectorat, dins un esperit de cooperacion. De l'autre costat, avèm l'actitud desconvenenta de l'Estat respècte al flamenc occidental. Ne parla coma d'una soslenga eissida del neerlandés mentre que sabèm plan, istoricament, quès l'invers. Es lo neerlandés quès eissit de la lenga flamenca. En soma, avèm afar a una denegacion d'identitat* ». Totes aqueles exemples poiràn èsser debatuts al cors del collòqui compte tengut del fait que las problematics cambian d'un país a l'autre.

En cò nòstre, fariá mestier de comolar los voides daissats, compte tengut del nòstre espaci tan larg. « *Cal aver de collectivitats territorialas portairas de lors identitats e subretot activas, çò nos a dit Thierry Delobel, en cò nòstre la collectivitat unica basca aurà demest sas novèlas competéncias (amb de dotacions estatalas a la clau) la de la politica lingüistica* ». Ne prendrem nòta ?

CLAMENÇ PECH

AL PROGRAMA DEL COLLÒQUI...

Lo collòqui començarà lo 22 d'octobre per una assemblada generala de la Federacion pendent tota la matinada (9 h a 12 h). Dins la tantossada, a la sala Molière de l'Opèra Comédie (14 h-15 h 30), serà seguida d'intervencions dels presidents de la FLAREP e de la FELCO (los sénhers Delobel e Lespoux), dels representants de las collectivitats partenàrias, d'elegits presents e del representant del ministèri (Olivier Noblecourt). Dins la serada (16 h-17 h) i aurà una taula redonda sus las lengas ditas regionalas dins l'escòla publica amb de representants del ministèri, de sindicalistas, de las collectivitats e de parents d'escolans. S'agirà de far un estat dels lòcs en s'interrogant sus la politica nacionala a menar e las incidéncias de la reforma territoriala.

Se clavarà per la conferéncia inaugurala de Jean Léo Léonard (Sorbonne) sus la creativitat e l'innovacion pedagogica dins l'ensenhament de las lengas ditas minoritàrias.

L'endeman de matin, al Gazette Café (fàcia a la gara Sant Ròc), se menaràn de conferéncias e d'escambis sus l'identitat e l'alteritat amb las intervencions de Jusèp Loïs Sans Socasau (*integracion de las poblacions immigradas dins lo sistèma escolar aranés*), Pasquale Ottavi (*Corsega, gestion de se, gestion de l'autre, gestion de l'autre en se*), Eric Soriano (*de qué l'identitat es lo nom ?*), Cristian Lagarda (*la lenga occitana coma exemple d'un rapòrt dialectic fecond*) e Felip Martel (*d'una lenga a l'autra per parlar als autres*). Dins la tantossada (14 h-15 h 30) taltier amb de representants del ministèri, de sindicalistas, de las collectivitats e de parents d'escolans (*l'ensenhant de lengas regionalas*) e un taltier pels parents (organizat per *Òc-Bi*). Puèi, de 16h a 18h, testimoniages d'experiéncias dins los divèrses domenis lingüistics per de presentacions de 10 minutas. L'endeman, los participants visitaràn los locals del CIRDÒC (Besiers) e faràn una passejada per la vila de Seta.

Collòqui FLAREP 2016
Fédération pour les langues régionales dans l'enseignement public
MONTPELHIÈR · 22, 23, 24 D'OCTOBRE

Identitat e alteritat :
las lengas regionalas
dins l'ensenhament public